

این روز ها انتقادهایی درباره تاخیر در پروژه های شهری مطرح می شود، خراسان این موضوع را بررسی کرد

۹۰۰ روز تاخیر در ۱۸ پروژه شهرداری مشهد

پیمانکار

پارکینگ آزادی است که بخش بزرگی از آن به انتقال خطوط شرکت های خدماتی مرتبط بوده که این شرکت ها حتی زیر بار هزینه های انتقال آن هم نرفتند و ما این هزینه سنگین را متحمل شدیم که زمان بر بود. در دور بر گردان شهید برونسی و میدان نمایشگاه هم همین شرایط بوده است. حیدری می گوید: این پروژه را بر اساس طرح جامع حمل و نقل کشور و مصوبه شورای همتای استان تصویب کردیم و مطالعات آن نیز قبلا در شورای چهارم انجام شده بود و مصوبه آن شور است. مابر اساس تکالیف شورا فقط اجرا کردیم، قرارداد ۸۰ میلیاردی آن هم در آن زمان قابل دفاع بود اما نمی دانستیم به این افزایش قیمت های خوریم. رئیس شورای پنجم تاکید می کند: مهم ترین چالش پروژه های دولتی منابع بوده که تخصیص آن را گاهی به سال های بعد منتقل می کند در حالی که شهرداری هیچ گاه از نظر منابع مالی مشکلی نداشته و بلافاصله با ارائه متمم های پروژه، کمبود منابع را جبران می کرده است. بخش بزرگی از افزایش هزینه ها هم به تعدیل ها باز می گردد، وقتی در ابتدای پروژه پیمانکار قیمت میلگرد را سه هزار و ۵۰۰ تومان اعلام کرده اما این رقم رسیده به ۱۴ هزار تومان، بودجه همان پروژه ۸۰ میلیارد بوده که ۱۳۰ میلیارد تومان تعدیل خورده است. این تعدیل ها

طور معمول در نظر گرفته می شده و از زمان های پیشنهادی مشاور هم بیشتر است. این در حالی است که در هر پروژه اگر پیمانکار در اجرا تعجیل کند، بین ۱۰ تا ۱۵ درصد به صورت معمول تشویقی دریافت می کند.

از زمان پروژه ها رضایت دارم

رئیس کمیسیون عمران شورای شهر، در پاسخ به این سوال که با توجه به اظهارات قبلی آیا مدت زمان سه ساله ای که برای پروژه ای مانند ساخت یک سالن ورزشی مثل شهدای تاکسیرانی در نظر گرفته شده کم است؟ توضیح می دهد: زمان پروژه ها با توجه به اولویت های ما، بودجه مصرفی و نیازهای روز ماتعین می شود. وقتی می خواهیم پل بسازیم و در نهایت سرعت باید این کار انجام شود، مشاور زمان واقعی را که برای ساخت موفق پروژه نیاز است، اعلام می کند و با توجه به اضافه کاری و شب کاری و... زمان آن را ۲۴ ماهه مشخص می کند و می گوید امکان کوتاه کردن زمان آن وجود ندارد. وقتی آقای شهردار آن جا می گوید، کار ۲۴ ماهه را ۱۲ ماهه تحویل بدهند، یعنی باید یک کار خارق العاده صورت گیرد اما مثلا در ساخت یک سالن ورزشی شاید این تسریع در پروژه مدنظر نباشد. در خصوص این سالن از نظر من هم زمان در نظر گرفته شده زیاد است و بررسی می کنم که چرا این مدت زمان مشخص شده است. وی با این حال می گوید: پس اگر نسبت به عرف بسنجیم تاخیری انجام نشده اما به نسبت انتظارات آقای شهردار تاخیر هایی صورت گرفته است و من از مدت زمان پروژه ها رضایت دارم.

تاخیر در پروژه طبیعی است

محمدرضا حیدری، رئیس شورای شهر مشهد با دفاع از عملکرد عمرانی شهرداری مشهد تصریح می کند: تاخیر در پروژه های عمرانی طبیعی است. پروژه های دولتی را ببینید که بعضی از آن ها سه چهار سال زمان می برد اما در این مدت شهرداری مشهد در این زمینه رکورد زده است. وی می افزاید: احتمالا یکی از رقم های بالای این تاخیر ها مربوط به پروژه

گروه گزارش

رویکرد عمرانی شهرداری مشهد به ویژه در دوسال اخیر باعث کলنگ زنی پروژه های عمرانی بسیاری به خصوص در حوزه ترافیک و تقاطع سازی در شهر مشهد شد. پروژه هایی که بعضی از آن ها به ثمر نرسیده و احتمالا زمان بهره برداری شان، در دوره مدیریت شهری آینده خواهد بود. تاخیر در پروژه های شهری تاکنون با انتقادهای جدی مواجه بوده است. شاید بیشترین انتقادها از تاخیر پروژه ها مربوط به احداث پارکینگ آزادی بود. پارکینگی که البته حاشیه های دیگری هم داشت، از جمله گران تمام شدن پروژه. پروژه ای که در زمان شهرداری تقی زاده خامسی کلنگ احداثش زده شد.

۳ عامل اصلی تاخیر در بهره برداری پروژه ها

اما انتقادها از تاخیر های پروژه های شهرداری به این یک مورد ختم نشد، تا جایی که محمدرضا کلایی، شهردار مشهد هفته گذشته در حاشیه مراسم آغاز عملیات اجرایی پروژه چپ گرد غیر همسطح پیامبر اعظم(ص) به بزرگراه آیت ا... هاشمی رفسنجانی در این باره پاسخ دادو گفت: «در برخی از موارد انتقاداتی در خصوص زمان بندی اجرای پروژه ها از سوی شهروندان مطرح و گاهی اوقات از تاخیر در زمان بندی ها گلایه هایی می شود، در شرایط رکود اقتصادی، شیوع کرونا و شرایطی که نیروی متخصص کافی نداشتهیم و مشاوران ما به اندازه کافی زبده نبودند، شاهد اتفاقات خوبی در حوزه عمرانی بوده ایم. اجرای تعداد زیادی پروژه عمرانی باعث شد که مشاورانی زبده و مسلط به موضوعات و مهندسان جوانی داشته باشیم که در روند اجرای این پروژه ها استاد شده اند و می توانند در خدمت شهر باشند.»

افتتاح کنیم یا کلنگ بزنییم؟

انتقادها از تاخیر ها و واکنش شهردار در هفته گذشته باعث شد، میزان تاخیر در پروژه های اصلی شهرداری را بررسی کنیم. بررسی که البته به عدد و رقم های عجیب و غریبی رسید. ۹۰۶ روز تاخیر در ۱۸ پروژه شهری! عددی که به سادگی نمی توان از کنار آن گذشت. به خصوص آن که به تازگی احداث دو پروژه دیگر در دستور کار مدیریت شهری قرار گرفته است. در حالی که معمولاً انتظار این است که در پایان دوره مدیریت شهری، پروژه جدیدی شروع نشود اما به تازگی دو پروژه بزرگ دیگر یعنی احداث دوربرگردان غیرهم سطح آزادی به جانبنا: بازمان اجرای ۳۰۰ روزه و دیگری چپ گرد حاج قربان در بزرگراه پیامبر اعظم(ص) بازمان اجرای ۱۰ ماهه کلید خورده است. اگر چه این پروژه ها نیز از مطالیات مردمی بوده اند و گره گشای ترافیک در معابر یاده شده هستند اما این سوال مطرح می شود که بهتر است در پایان دوره مدیریت شهری، تمرکز بر اتمام پروژه های ناتمام باشد یا کلنگ زنی پروژه های جدید؟ به خصوص آن که شهردار مشهد در بهمن سال گذشته گفته بود: تعریف نشدن پروژه های جدید و اهتمام به تکمیل پروژه های ناتمام با رعایت صرفه جویی در هزینه های عمومی مدیریت شهری و محرک توسعه نواحی کم برخوردار و حاشیه شهر مورد توجه ماست.

چرا قطار شهری نه؟

شهردار مشهد در اقدامی تحسین برانگیز که شاید خیلی از شهرداران کلان شهر ها شانه مسئولیت را از آن خالی کنند، تصمیم گرفت تا بلوی روز شمار را بر فراز هر پروژه عمرانی نصب کند تا مردم شاهد و ناظر پیشرفت و تاخیر پروژه ها باشند، از سوی دیگر در شرایط رکود اقتصادی ناشی از کرونا و سخت شدن تحریم ها، الحق و انصاف تأمین هزینه های مالی پروژه های شهرداری نمره درخشانی در کارنامه این دوره مدیریت شهرداری ثبت می کند، هر چند نباید از طرح ویژه تهاثر بدهی های دولتی چشم پوشی کرد. اقدامی که در سایه تفاهم دولت و تلاش شهردار جوان به ثمر

می دهند و کمیسیون نیز با کار کارشناسی و نظر صاحب نظران مدت زمانی را برای پروژه در نظر می گیرد اما ما بباییم و بگوییم باید این پروژه حتما هفته دیگر افتتاح شود و زمان را هم اعلام کنیم. این از کیفیت پروژه ها کم می کند و همین باعث تاخیر می شود که آقای شهردار این گونه عمل کرد. مثلا در پارکینگ آزادی چند روز بعد از این که افتتاح شد و بارندگی رخ داد، رفتیم و اعلام هم کردم که از سقف آب می چکد. این که ما تحت هر شرایطی هوس کنیم که این پروژه شش ماهه به اتمام برسد، مشخص است که کیفیت لازم را نخواهد داشت. خود پیمانکاران به من می گفتند که این پروژه ۱۷ ماهه بوده اما با اصرار شهرداری به ما اعلام شده که باید ۱۲ ماهه تحویل بدهید که این کارها کارشناسی نیست.

تاسیه روی شود هر که در او غش باشد!

بهاروند با اشاره به پروژه خط ۴ قطار شهری گفت: البته در برخی پروژه ها که مثل خط ۴ مترو باترک تشریفات به قرارگاه خاتم الانبیا(ص) داده شد، قرار بود تا آخر این عملیات آغاز شود که این کار انجام نشد و آقای شهردار در صحن طعنه ای به ما زد که ما فروردین این پروژه را انجام می دهیم تاسیه روی شود هر که در او غش باشد اما فروردین تمام شد و اردیبهشت آمد اما هنوز این کار شروع نشده است و تاخیر دارد. همان موقع ما هزار و ۹۰۰ میلیارد تومان برای این طرح در نظر گرفتیم، یعنی نظر شورای پنجم این بود که پروژه های سوپر کلان را هم اجرایی کند و تاکید کردیم که در کنار قرارگاه با شرکت های دیگر هم قرارداد می منعقد شود تا کار پیش برود اما تاکید این بوده که حتما فقط با قرارگاه باشد و فقط آن ها می توانند کار را انجام بدهند. تاخیر در پروژه صورت گرفته و گرنه در شورا کار درست انجام شده و یکی از نقاط قوت ماست.

نگاهی به وعده ها و تاخیر ها

برای روشن شدن میزان تاخیر در پروژه های عمرانی مشهد، طبق اطلاعات سامانه ناظر، می توان گفت پروژه های تکمیل شده و در حال احداث شهرداری مشهد در مجموع تاکنون ۹۰۶ روز تاخیر داشته است. در ادامه برخی از این پروژه ها آمده است (جدول شماره یک). البته در این گزارش به پروژه هایی چون دسترسی دوم ایستگاه کوهسنگی، اصلاحات هندسی بولوار بهشت رضا(ع)، احداث مرکز دفن زباله، ساختمان آیتا، تعریض پل پرتوی، تقاطع غیرهمسطح ابوطالب و پروژه های دیگری که کمتر از ۱۰ روز تاخیر داشته اند، اشاره ای نشده است. همچنین پروژه هایی هم در شهر مشهد در حال انجام هستند که به نظر می رسد با توجه به مدت زمان اعلام شده از برنامه عقب هستند و میزان پیشرفت فیزیکی آن ها نشان می دهد که احتمالا در زمان وعده داده شده به بهره برداری نمی رسند. (جدول شماره ۲) به پروژه های با سرسید طولانی تر نیز در این گزارش اشاره ای نشده است.

میزان پیشرفت فیزیکی (درصد)	وعده پایان پروژه	زمان آغاز پروژه	پروژه های سررسید نشده
۶۳	در ابتدای بارگذاری این پروژه در سامانه ناظر زمان اتمام پروژه ۹۹/۱۲/۲۹ ثبت شده بود اما در زمان تنظیم گزارش این تاریخ به ۱۴۰۰/۲/۲۵ تغییر یافت.	۹۹/۱۱/۱	مسیر پیاده رو و جلوخان آرامگاه فردوسی تابنای هارونیه
۸۰	در ابتدای بارگذاری این پروژه در سامانه ناظر زمان اتمام پروژه ۹۹/۱۲/۲۹ ثبت شده بود اما در زمان تنظیم گزارش این تاریخ به ۱۴۰۰/۲/۱۵ تغییر یافت.	۹۹/۱۱/۲۵	مسیر دوچرخه و بولوار نماز
۷۹	۱۴۰۰/۲/۲۶	۹۹/۸/۲۲	بوستان مادر و کودک
۷۸	در ابتدای بارگذاری این پروژه در سامانه ناظر زمان اتمام پروژه ۱۴۰۰/۲/۱۴ ثبت شده بود اما در زمان تنظیم گزارش این تاریخ به ۱۴۰۰/۲/۲۳ تغییر یافت.	۹۹/۸/۱	بوستان مهریز
۷۳	در ابتدای بارگذاری این پروژه در سامانه ناظر زمان اتمام پروژه ۱۴۰۰/۱/۲۵ ثبت شده بود اما در زمان تنظیم گزارش این تاریخ به ۱۴۰۰/۲/۲۵ تغییر یافت.	۹۹/۸/۶	بازپیرایی تالار قدیم شهر
۷۶	۱۴۰۰/۲/۲۵	۹۸/۱۱/۱۸	تقاطع غیر همسطح مصلی

جدول (۲)

جدول (۱)

پارکینگ طبقاتی و پایانه زیرسطحی آزادی	فاز ۳ جلوخان آرامگی فردوسی	مجموعه ورزشی شهدای تاکسیرانی	بهره برداری کارخانه نوآوری	دسترسی دوم ایستگاه قطار شهری شهید کاوه	پروژه احداث کوه پارک	باغ بانوان و کیل آباد	تعریض مسیر جمعه بازار شهید شوشتری	اردوگاه درمان متجاهر	مسیر دسترسی به کهن دژ	اجرای خط دسترسی مسیری ریل راه آهن	دسترسی دوم به ایستگاه سعدی قطار شهری	احداث مسیر دوچرخه	شروع عملیات حفاری خط ۴ قطار شهری	پارکینگ هوشمند مجد	احداث مرکز دفن زباله	بولوار سواره رو (الزهر) (س)	کانال های جمع آوری آب های سطحی
۹۸/۳/۱۷	۹۷/۹/۱۲	۹۶/۷/۱	۹۸/۱۱/۲۳	۹۹/۲/۲۸	۹۸/۱۱/۲۲	۹۷/۹/۷	۹۹/۷/۲۳	۹۹/۴/۲۴	۹۹/۴/۱۹	۹۹/۹/۲۶	۹۹/۳/۳	۹۹/۷/۱	۹۹/۲/۱۵	۹۷/۶/۲۱	۹۸/۱۰/۸	۹۹/۹/۱۰	۹۹/۵/۱۵
۹۹/۸/۸	۹۹/۱۲/۲۶	۹۹/۴/۱	۹۹/۸/۱۱	۹۹/۱۰/۳۰	۹۹/۳/۱۵	۹۹/۱۲/۲۹	۹۹/۱۲/۱۵	۹۹/۱۰/۱۵	۹۹/۹/۶	۹۹/۱۱/۲۶	۹۹/۱۱/۳۰	۱۴۰۰/۱/۲۰	۹۹/۱۱/۳۰	۹۹/۹/۱۵	۹۹/۱۲/۱۰	۹۹/۱۲/۲۵	۹۹/۱۲/۳۰
۹۹/۱۲/۱۵	۹۹/۴/۲۰	۹۹/۶/۱۹	۹۹/۱۰/۱۸	۹۹/۱۲/۱۲	۹۹/۴/۲۶	افتتاح نشده و ۸۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد	۱۴۰۰/۱/۲۴	برداری بوده و ۹۹/۱۲/۱۸ افتتاح شده است	۹۹/۹/۲۹	هنوز به بهره برداری نرسیده و ۹۷ درصد پیشرفت فیزیکی دارد	۹۹/۱۲/۲۷	میزان پیشرفت فیزیکی ۷۱ درصد	آغاز نشده ولی مقدمات شروع این عملیات انجام شده است	۹۹/۹/۲۷	۱۴۰۰/۱/۲۴	۱۴۰۰/۱/۱۵	بهره برداری نشده و ۳۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد
۱۳۵	۱۱۷	۸۱	۶۷	۴۳	۴۳	۳۲	۲۹	۶۳	۲۴	۶۵	۲۷	۱۱	۶۱	۱۳	۴۴	۲۰	۳۱